

Evluon 2.0: Het Evluon als Brainport Ontmoetings Centrum

Opgesteld door Jules Ruis, voorzitter Stichting Vrienden van het Evluon

Versie d.d. 17 april 2018

1. Inleiding

Philips heeft in 2017 besloten het Evluon (incl. het eromheen liggende terrein) te koop aan te bieden. Tien kandidaat-kopers zijn in maart 2018 verder gegaan naar een volgende ronde. Deze ronde eindigt op 15 mei 2018. Dan moeten de kopers enerzijds een plan voor de invulling van het nieuwe Evluon (incl. het Evluon-terrein) indienen, anderzijds behoren ze een bod uit te brengen op wat zij voor het gehele complex willen betalen.

Aangezien tot op heden op geen enkele wijze duidelijk is geworden hoe de toekomstige invulling van het Evluon eruit zal zien, is eind februari 2018 opnieuw de Stichting Vrienden van het Evluon opgericht, nadat deze stichting al eerder (van februari 2004 tot maart 2013) als gesprekspartner voor Philips was opgetreden.

Op internet zijn de [doelstellingen](#) van de nieuwe Stichting Vrienden van het Evluon te vinden.

Op aandringen van de zijde van de stichting om geïnformeerd te worden over de stand van zaken betreffende de verkoop-procedure van het Evluon, ontving de stichting van makelaar Cushman & Wakefield het volgende bericht:

“Philips kan en doet geen uitspraak over de partijen die zich kandidaat hebben gesteld. Deze week wordt een Informatie Memorandum aan kandidaten toegestuurd om potentiële kopers van het Evluon nader te informeren. In het Informatie Memorandum staat opgenomen dat kandidaten in de aan te leveren planvorming o.a. een “omschrijving waaruit blijkt dat het aannemelijk is dat de beoogde functies, aanpassingen en/of wijzigingen acceptabel zijn voor de verschillende betrokken instanties, stakeholders en instellingen” dienen op te nemen. Philips gaat er vanuit dat, waar nodig, potentiële kopers zelf aanvullend contact zoeken met deze instanties, stakeholders en instellingen om tot een dergelijke omschrijving te komen.

Voor de volledigheid, Philips verbindt aan de eventuele verkoop enkele kwalitatieve randvoorwaarden. Zo vormen respect voor de historie van het Evoluon, de toegevoegde waarde voor de stad en het track record van de kandidaten een belangrijk onderdeel in het besluitvormingsproces.”

Omdat Philips van de kandidaat-kopers in de verdere procedure volledige vertrouwelijkheid eist en dus door de stichting derhalve geen inzage kan krijgen in de verschillende plannen, heeft de stichting besloten zelf een plan op te stellen dat recht doet aan de door Philips geschetste uitgangspunten en randvoorwaarden. Dit plan op hoofdlijnen treft u onderstaand aan onder de noemer Evoluon 2.0 (paragraaf 5).

2. Evoluon 1.0 , zoals het in1966 was

Bij het nadenken over de toekomst van het Evoluon is de oorspronkelijke inrichting van het Evoluon, die we verder zullen duiden als Evoluon 1.0 , als uitgangspunt genomen. Om de inhoud van het onderhavige plan in het juiste historische perspectief te kunnen beschouwen, is het bekijken van deze [dia-presentatie met ingesproken woord](#), een absolute aanrader. De video duurt 30 minuten.

Het is verder aardig om enkele personen aan het woord te laten die nauw bij het Evoluon betrokken zijn. In een 14 minuten durende video-presentatie worden [verleden-heden-toekomst](#) toegelicht.

3. Rapport Evoluon uit 2010 vertrekpunt

In 2010 heeft het bureau BRO op verzoek van de gemeente Eindhoven en in nauw overleg met Philips een onderzoek uitgevoerd naar de toekomstige mogelijkheden van het Evoluon-terrein.

Het [Evoluon-rapport](#) bevatte de conclusie:

Positioneer het Evoluon en omgeving als beeldmerk voor Brainport.

Het rapport had de instemming van B&W van de gemeente Eindhoven om als vertrekpunt te dienen voor de verdere invulling door Philips. Philips zegde toe een case te ontwikkelen om de diverse geschetste mogelijkheden af te tasten.

De stichting Vrienden van het Evoluon heeft genoemd rapport als uitgangspunt genomen

4. Brainport regio-enveloppe

Gelijktijdig met de verkoop-procedure van Philips startte de Stichting Brainport een actie richting regionale en landelijke overheid voor het werven van financiële bijdragen voor een aantal specifieke activiteiten.

De in de [Brainport-enveloppe](#) genoemde omvang van de benodigde middelen bedroeg 370 miljoen euro. Medio februari deelde de rijksoverheid mede voor 133 miljoen te willen meefinancieren. De stichting Brainport hield het totale bedrag overeind, zo ook de 17 miljoen euro die genoemd werd op pagina 20 van het rapport onder de noemer Evoluon 2.0 .

Evoluon 2.0	Totaal	Rijk	Regio
Investerings	17,00	12,00	5,00

Vanuit de Stichting Brainport is medegedeeld dat de gemeente Eindhoven de leidende rol heeft bij de verdere invulling van het plan Evoluon 2.0 uit de Brainport-enveloppe. Op 17 april 2018 heeft ambtelijk overleg plaatsgevonden tussen de gemeente Eindhoven/Brainport Development en de stichting Vrienden van het Evoluon.

In dit overleg is van de zijde van de gemeente Eindhoven meer helderheid geschapen over de passage Evoluon 2.0 in de Brainport regio-enveloppe. Naar nu blijkt is de tekst die op pagina 20 van de enveloppe staat geschreven als concept bedoeld (in de betekenis van een idee), dat zeker niet gekoppeld is aan het Evoluon als gebouw.

Naar het oordeel van de verantwoordelijke ambtenaar is derhalve de kans klein dat het in de enveloppe genoemde bedrag van 17 miljoen euro aan de inrichting van het nieuwe Evoluon besteed kan gaan worden.

De voorzitter van de Stichting Vrienden van het Evoluon heeft inzake dit ambtelijke standpunt zijn grote verbazing en teleurstelling uitgesproken.

Hij heeft bovenstaande informatie gedeeld met de Vrienden van het Evoluon, zodat de kandidaat-kopers bij de vertaling van hun plannen naar geld (aankoop, inrichting en exploitatie) met dit standpunt (geringe kans op subsidie vanuit Brainport) rekening kunnen houden.

De stichting Vrienden van het Evoluon blijft de naam "Evoluon 2.0" wel gebruiken voor de invulling van het Evoluon zoals die de Vrienden van het Evoluon voor ogen staat.

5. Evoluon 2.0 : het Evoluon als Brainport Ontmoetings Centrum

In het onderhavige plan van de stichting Vrienden van het Evoluon staat de invulling van de koepel van het Evoluon centraal. Dit zal geschieden als een soort reproductie van wat de originele invulling was, maar uiteraard in een volledig nieuw jasje.

Uitgangspunt blijft het Evoluon als symbool voor Wetenschap, Technologie, Industrie en Innovatie, maar nu wordt specifiek toegevoegd: **gericht op een duurzame ontwikkeling van de samenleving.**

Op de drie ringen en begane grond komen de volgende elementen aan de orde.

a. Bovenste ring (Wetenschap en Technologie)

Evolutie van het Universum in beeld: van oerknal tot Aarde 2018. Inzicht in de Samenhang der Wetenschappen (spelen met toeters en bellen). We gaan als samenleving op weg naar het scheppen van Complex Adaptive and Emergent Systems (CAES), ook wel Fractal Systems genoemd. Gestreefd wordt om relatie aan te gaan met NEMO in Amsterdam, Continium Discovery Centrum in Kerkrade en Technopolis in Mechelen.

Trekker: Prof. Bert Meijer (relatie met NEMO)

b. Middelste ring (Global Goals)

Op deze ring wordt aandacht besteed aan de Global Goals (17) for Sustainable Development of Society van de Verenigde Naties (te ontwikkelen in nauwe samenwerking met de Verenigde Naties). Uiteraard zal gebruik worden gemaakt van de modernste presentatie technieken (virtual reality). Met name de problemen waarvoor technologie uit de Brainport-regio een oplossing kan brengen, krijgen aandacht (gezondheidszorg, energie, veiligheid en vervoer).

Trekker: Verenigde Naties via minister-president Rutte

c. Onderste ring (Triple Helix Organisaties)

Presentatie van de Triple Helix Organisaties uit de Brainport regio; kennisinstellingen, overheid en bedrijfsleven verzorgen hun eigen presentaties en houden die ook actueel. Een soort wetenschappelijk/technologisch Madurodam van de Brainport regio (misschien zelfs van de gehele Zuidelijke Nederlanden incl. Vlaanderen) en Eindhoven in het bijzonder (ook stukje geschiedenis).

Trekker: Stichting Brainport i.o.m. EIT als European Institute of Innovation and Technology

d. Begane grond (Producten en Diensten)

Show van Producten en Diensten uit de Brainport regio, bedoeld om de Global Goals te realiseren teneinde Singularity (Wereldvrede) te bereiken; vooral Bio-Nano-Robotics producten; Trekkers: prof. Maarten Steinbuch en Koert van Mensvoort (Next Nature)

Voorbeelden Bio-Nano-Robotics / Next Nature

Opererende en zorgverlenende robots
Fractale zonnecellen
Multimediale veiligheidscamera
VDL-drone voor personenvervoer door de lucht

Wie zijn de Bezoekers van Evoluon 2.0?

Jeugd, onderwijs en vakmanschap (ontdekkingsfabriek)
Promovendi en Postdocs in internationale Researchteams
Top van de Wetenschap met hoogwaardig Onderzoek
Ondernemende Start-ups
VN-conferenties over Global Goals
Brainstormsessies Bedrijven (toekomstdenken)
Maatschappelijke organisaties in actie
Living Labs met hoge Belevingswaarde (Experience)

6. Belangrijke actoren bij realisatie Plan Evoluon 2.0

Onderstaand treft u een overzicht aan (voorzet) van een aantal interessante actoren die bij de verdere invulling van het het Plan Evoluon 2.0 geraadpleegd zouden kunnen worden. De gehele invulling van het Plan Evoluon 2.0 zal plaatsvinden in samenwerking met vele partijen uit de Triple Helix organisatie uit de Brainport regio. Op de LinkedIn pagina van de groep Vrienden van het Evoluon is een tiental mogelijke actoren opgenomen.

Algemeen

Verenigde Naties
Europese Unie
Euregio Vlaanderen-Nederland
Stichting Brainport
Brainport Netwerk
Brainport Development
Kennisinstituten
European Institute of Innovation and Technology (EIT)
Technische Universiteit Eindhoven
Fontys Hogescholen
Design Academy Eindhoven
Summa College
TNO
Singularity University NL
Next Nature Network

Overheid

Gemeente Eindhoven
Metropoolregio Eindhoven
Provincie Noord Brabant
Rijksoverheid

Bedrijfsleven

Kamer van Koophandel
Brainport Industries (90 bedrijven)
Mikrocentrum / High Tech Platform (600 bedrijven)
Eindhovense Fabrikantenkring

Bedrijfsleven Groot

Philips
Philips Research
Philips Design
Philips Innovation Services
Philips Medical Systems
ASML
NXP
VDL
DAF Trucks

Bedrijfsleven Middelgroot

NTS Group
Frencken Group
Robot Academie
Prodrive
Neways
Sioux
KMWE

Overige organisaties

Van Abbemuseum
Van Abbe Stichting
Philips museum
DAF museum
De Ontdekkfabriek
High Tech Campus
Automotive Campus
NEMO
Continium
Technopolis
World Design Forum
De Stad van Morgen
Dutch Design Week
STRP Festival
Glow Eindhoven
JET-NET
Kranendonk Experience

7. Advies aan kandidaat-kopers van Evoluon

Op korte termijn

- a. Proberen steun te vinden vóór 15 mei 2018 bij een aantal belangrijke actoren uit elke groep. Uit te voeren door de kandidaat-kopers. De stichting VvhE kan adviseren welke personen te raadplegen.
- b. Gelet op de vaststelling van het Evoluon als Rijksmonument is het aan te bevelen al in een vroegtijdig stadium architect Stefan de Bever te betrekken.
- c. Gelet op het aantal van 10 kandidaat-kopers is een onderlinge alliantie van de kandidaten te overwegen, zodat op beperkte wijze eventuele grote spelers benaderd gaan worden. Te denken valt aan Stichting Brainport, Verenigde Naties, EIT, TU/e, Philips, ASML, DAF, VDL, Brainport Industries, High Tech Platform, Ontdekkfabriek, gemeente Eindhoven en Van Abbe stichting).

- d. Vanuit de TU/e hebben de hoogleraren Bert Meijer en Maarten Steinbuch hun medewerking aan de verdere gedachtenvorming toegezegd.
- e. Hans Robertus (Vriend van het Evoluon) werkt aan een case over Toekomstdenken als mogelijk structurele activiteit in het Evoluon 2.0.
- f. De Stichting beveelt verder aan om ter ondersteuning van eventueel nader onderzoek het academisch adviesbureau [UniPartners Eindhoven](#) te betrekken.

Advies na keuze voor een koper

- g. In een latere fase kan de feitelijke koper andere actoren raadplegen en bij meerdere partijen steun zoeken.
- h. De Stichting Vrienden van het Evoluon gaat zelf als regel geen van genoemde actoren raadplegen.
- i. In een latere fase is de stichting gaarne bereid bij de invulling van het Plan Evoluon 2.0 de koper terzijde te staan.
- j. Voor een overzicht van de [Vrienden van het Evoluon \(click hier\)](#).

8. Verdere procedure

Een belangrijk onderdeel van het totale plan wordt een beschrijving van de mogelijke bijeenkomsten, evenementen, congressen, e.d. waarmee het Evoluon voldoende omzet kan genereren. Hans Robertus (Vriend van het Evoluon) zal een case uitwerken voor de invulling van de geschapen ruimte met een activiteit op het gebied van toekomstdenken en de betrokkenheid daarbij van studenten. Er zullen de komende maanden meerdere partijen worden uitgedaagd om aan een mogelijke programmering nadere uitwerking te geven.

De stichting zelf zal tot het moment van indienen van de plannen trachten alle kandidaat-kopers over het Plan Evoluon 2.0 te informeren.

De Stichting Vrienden van het Evoluon spreekt bij deze haar bereidheid uit om ook bij de verdere ontwikkelingen een rol te blijven vervullen.

9. Standpunt Stichting Vrienden Evoluon bij verkoop Evoluon door Philips

Wegens de grote tijdsdruk waaronder door de kandidaat-kopers gewerkt moet worden (15 mei 2018 indienen van plannen en uitbrengen bod) treft u onderstaand het standpunt aan van de Stichting Vrienden van het Evoluon inzake de verkoop van het Evoluon, zodat de kandidaat-kopers hiermede, zo gewenst, rekening kunnen houden.

Evoluon (koepel)

1. De stichting VvhE beoordeelt de aangereikte plannen primair vanuit de vraag of de kandidaat-koper in hoofdlijn kan instemmen met een invulling van de koepel van het Evoluon zoals beschreven in dit Plan Evoluon 2.0, het Evoluon als Brainport Ontmoetings Centrum.
2. Essentieel is het behoud van de oorspronkelijke functie: het Evoluon als icoon voor Wetenschap, Technologie, Industrie en Innovatie.
3. De gerichtheid van het Plan Evoluon 2.0 op een Duurzame Ontwikkeling van de Samenleving (Sustainable Development of Society op basis van Global Goals) is een bijdetijdse versterking van de oorspronkelijke gedachte achter Evoluon 1.0 uit 1966.

4. Bij de toekomstige programmering van de inhoud van het Evoluon zal door de stichting de STAD-gedachte als uitgangspunt worden gehanteerd: dus aandacht voor Science, Technology, Art and Design.
5. In het plan van de stichting wordt een belangrijke relatie gelegd met de Global Goals van de Verenigde Naties, wordt een verbinding nagestreefd met het European Institute of Innovation and Technology (EIT) en is de Brainport-gedachte het leidend principe.
6. De stichting doet een voorstel voor de invulling van de koepel van het Evoluon; geen museum in klassieke betekenis, maar een flexibele invulling met publieke toegankelijkheid op gezette tijden.

Omgeving Evoluon

7. De stichting staat een groeimodel van de gebouwde omgeving voor ogen zoals beschreven in het Evoluon-rapport van BRO. De stichting bepleit het behoud van een vrije ruimte rondom het Evoluon-gebouw en de aangrenzende vijver.
8. Een parkachtige invulling van het omliggende terrein, publiek toegankelijk, heeft sterke voorkeur van de stichting.
9. Uit een hoogwaardige invulling van het Plan Evoluon 2.0 en de daarmee samenhangende conferenties en evenementen, zal zeker op den duur de behoefte aan een op het terrein aanwezige hotelfunctie naar boven komen. De stichting zal de realisatie daarvan welwillend tegemoet treden.
10. De bouw van een apart gebouw voor Techniek voor Kinderen zou naar de mening van de stichting onderzocht kunnen worden.
11. Ook laboratorium-ruimten voor hoogwaardig-/specifiek onderzoek en ruimten voor het verzorgen van onderwijs, almede aandacht voor bevordering van vakmanschap, kan tot uitbreiding van de behoefte aan specifieke gebouwen leiden.
12. De stichting is geen voorstander van het realiseren van woningen en/of appartementen en/of horeca-gelegenheden op het terrein.
13. De ruime parkeergelegenheid op het terrein is momenteel een groot goed. Hoe daarmee om te gaan is een uitdaging.

Maatschappelijk draagvlak

14. Het gehele plan dient grote betrokkenheid te verwerven vanuit de Brainport organisaties (Triple Helix), met name vanuit Eindhoven en omgeving en de provincie Noord-Brabant.
15. Voor het verwerven van commitment bepleit de stichting tijdige raadpleging van de belangrijkste actoren zoals aangegeven in de notitie [Actoren Evoluon 2.0](#)

Namens de Stichting [Vrienden van het Evoluon](#) (overzicht)

Jules Ruis, voorzitter bestuur.